

Otto Böhtlingk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg, 1855

1. घोमन् (von घञ् m. *Gunst, Freundlichkeit*: पारं प्रसामानां वा वयो गातुः RV. 7, 69, 4. यो वामोमानं दधते प्रियः सन् 68, 6. 6, 30, 7. घोमानं श्रियोर्ममकास्य मूनवे (वक्तुम्) 1, 34, 6. 118, 7.

2. घोमन् (wie eben) m. so v. a. ऊम. घ्रा धर्षासिर्वृहद्विवो रराणो विश्रेभिर्गन्त्रिर्मभिर्दुवानः RV. 5, 43, 13.

घोमन्वत् (von 1. घोमन्) adj. 1) *freundlich, annehmlich*: पुवमूत्रीसनुत तमत्रयं घोमन्वत्तं चक्रुः सतवधये RV. 10, 39, 9. — 2) *günstig, gnädig*: व्यावापयित्री CAT. Br. 1, 9, 1, 4, wo es mit घञ्वत् (nach der andern Bedeutung von घञ्) *sättigend* umschrieben wird.

घोमात्रा f. *Freundlichkeit, Bereitwilligkeit zur Hilfe*: घवा नु कं व्यायान्यज्ञवन्तो मूर्धो तं घोमात्रो कृष्टयो विदुः RV. 10, 50, 5. Ist das Wort etwa in घोमन् + त्रा *Gunst* und *Hilfe* zu zerlegen? oder sind zwei suff. मन् und त्र mit einander verbunden?

घोमिल m. N. pr. eines Mannes PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 57, 24.

घोम्या (von 1. घोमन्) f. *Gunst, Schutz*: वसूनां रात्रौ स्याम रुद्राणामोम्यायाम् ÇĀKR. Çr. 1, 6, 2; vgl. die Stelle u. उर्व्या.

घोम्यैवत् (von घोम्या) adj. f. ० ती RV. 1, 112, 7. 20 so v. a. घोमन्वत् 1.

घोरिका f. Titel eines Abschnittes in der KĀṬHAKA-Rec. des JĀG. V. Verz. d. B. H. No. 142. WEBER, Lit. 87. Ind. St. 1, 69, 70.

घोल 1) adj. *nass, feucht*. — 2) m. *Arum campanulatum* Roxb., mit einer essbaren Wurzel, TRIK. 3, 3, 382. — Vgl. घोह.

घोलन् (ÇKDR.), घोल् (WEST.) v. l. für घोलाट् DĀTUP. 32, 9.

घोलाट्, घोलाट्यति in die Höhe werfen DĀTUP. 32, 9. — Vgl. लाट् und उलाट्.

घोह 1) adj. *nass, feucht* MED. I. 4. — 2) m. *Arum campanulatum* Roxb. MED. RATNAM. RĪĠAN. im ÇKDR. — Vgl. घोल.

घोशिष्टकन् (घोशिष्ट = घोषिष्ट + कन्) adj. *sehr rasch treffend*: घोशिष्टकन् शिङ्गानिकोश्यायाम् TS. 1, 4, 38, 1 (entsprechend VS. 39, 8). — Vgl. घोषिष्टदावन्.

घोष (von 1. उष्) m. *das Brennen* AK. 3, 3, 9. SUÇR. 1, 61, 21. 233, 15. 268, 14. 2, 133, 9.

घोषण (wie eben) 1) m. *scharfer Geschmack* H. 1389. — 2) f. ० णो N. einer Gemüsepflanze (vulg. पुड्याति) RĪĠAN. im ÇKDR.

घोषदश्च (घोषत्, partic. von उष्, + श्च) m. N. pr. aus घोषदश्चि zu folgern.

घोषदौवन् Conjectur zu AV. 19, 42, 3; s. घोषिष्टदावन्.

घोषधि und घोषधी f. Die letztere Form soll nach P. 6, 3, 132 nur den obliquen cass. im Veda zu Grunde liegen, wir finden aber auch घोषधी (!) R. 6, 82, 49. मैक्षधी SUÇR. 2, 171, 15. 19. घोषधीम् R. 2, 25, 36. 3, 72, 16. SUÇR. 2, 171, 21 (lies घोषधीम्). VER. 3, 8. घोषध्यः nom. pl. M. 1, 46, 3, 40. MBH. 3, 138. SUÇR. 1, 12, 16. AK. 2, 4, 1, 6. 5, 1. am Anf. eines comp. MBH. 13, 4728. R. 4, 37, 32. Aus der ved. Lit. sind zu belegen die Formen: घोषधिस्; ०धिम् und धीम् (AV. 8, 2, 6); nom. pl. ०धयस् und ०धीस्; acc. ०धीस्; ०धीभिस्, ०धीभ्यस्, ०धीषु. *Kraut, Pflanze* (im Gegens. gegen *Baum*); *Heilkraut*; im System: *eine einjährige Pflanze* AK. 2, 4, 1, 6. 5, 1. H. 1117. विश्वो वो अमन्भयते वनस्पती रथीयतीव प्रत्रिहीत घोषधिः RV. 1, 166, 5. 187, 10. 3, 34, 21. 4, 33, 7. 57, 3. 7, 35, 5. 10, 97, 1. fgg. VS. 1, 21. AV. 18, 1, 17. नानावीर्या घोषधीर्या विभर्ति 12, 1,

2. 17. 19. 23. CAT. Br. 2, 2, 4, 5. 3, 6, 1, 7. 2, 26, 7, 4, 4. घोषधिलोके 13, 8, 1, 20. घोषधिवनस्पतिं n. 6, 1, 1, 13. घोषधयो वनस्पतयः TAITR. Up. 1, 7. घोषधिवनस्पतयः AIR. Up. 1, 4. MUṆD. Up. 2, 1, 9. घोषधीभ्यो ऽन्नम् TAITR. Up. 2, 1. घोषध्यः पलपाकात्ता बहुपुष्पफलोपगाः M. 1, 46. SUÇR. 1, 4, 48. आददीताय पञ्भागं दुनासमधुसार्पयाम्। गन्धाषधिःसानां च पुष्पमूलफलस्य च ॥ M. 7, 131. 10, 87. 11, 63. कृष्टानामोषधीनां ज्ञातानां च स्वयं वने 144. 168. JĀG. 3, 71. R. 6, 82, 55, 60. PAÑKĀT. I. 425. RAGH. 2, 32. मञ्जीव-नौषधिमिव प्रमदाम् KAURAP. 47. VID. 143. Nachdem man sich daran gewöhnt hatte, den *Mond* in enger Verbindung mit dem *Soma-Safte* zu betrachten (vgl. den Artikel इन्द्र), kam man auch darauf, einen nähern Zusammenhang zwischen dem *Monde* und den *Kräutern* überhaupt zu suchen. पुल्लामि (Kṛṣṇa spricht) चौषधीः सर्वाः सोमो भूवा रसात्मकः BHAG. 13, 13. घोषधीरोषधीपतिः। दिवस्तेजः समुद्भूय जनयामास वारिणा ॥ MBH. 3, 137. पतिरोषधीनाम् heisst der *Mond* ÇĀK. 77. नाद्यमिचौषधीनाम् RAGH. 2, 73. घोषधीनामधिपस्य KUMĀRAS. 7, 1. Vgl. घोषधीर्गर्भ, घोषधीपति, घोषधीश. Eine Etymologie des Wortes wird schon NIK. 9, 27 versucht: घोषध्य घोषद्वयतीति वौषत्येना धयतीति वा दोषं धयतीति वा. Vgl. CAT. Br. 2, 2, 4, 5. Wir wären geneigt das Wort für zusammengezogen zu halten aus घञ्सधि d. i. घञ्स *Labung, Nahrung* und धि *enthaltend*. — Vgl. घोषधि und घोषध.

घोषधिर्गर्भ (घो० + गर्०) m. *Mond* (der die Kräuter in sich birgt) H. Ç. 11 (घोष०).

घोषधिर्ज (घो० + ज) adj. *unter Kräutern geboren, — lebend*: अहि AV. 10, 4, 23. कृद्यान् durch Kräuter erzeugtes Feuer KĪĀT. 5, 14.

घोषधिपति (घो० + प०) m. 1) *Arzt* (Gebiet der Heilkräuter). — 2) *Mond* ÇĪÇUP. 9, 36.

घोषधिप्रस्थ (घो० + प्र०) m. N. einer mythischen Stadt, der Stadt des Himavants, KUMĀRAS. 6, 33. 36. 7, 69.

घोषधीपति (घो० + प०) m. *Mond* H. 104. MBH. 3, 137. — Vgl. घोषधीपति.

घोषधीमन्त् (von घोषधी) adj. *mit Kräutern verbunden* AV. 19, 17, 6. 18, 6.

घोषधीश (घो० + इश) m. *Mond* (Gebiet der Kräuter) AK. 1, 1, 2, 15. H. 104, Sch.

घोषधीसंशित (घो० + सं०) adj. *von den Kräutern getrieben* in der Formel AV. 10, 3, 32.

1. घोषम् adv. *geschwind, sogleich* NAIG. 2, 15. घोषमित्पयिषीमहे न-द्वनानोक वेक वा RV. 10, 119, 10. घोषं पत्या सौभागस्त्वस्मै AV. 2, 36, 1. उषं द्रव परसा गोधुगोषम् 7, 73, 6. प्र वच्छ पर्यु त्रया हेरायम् 12, 3, 31. — Wohl von 1. उष् mit demselben Bilde wie wir sagen: *ich brenne sie zu sehen, es brennt mir unter den Sohlen* u. s. w.

2. घोषम् absolut. von 1. उष् nach S. 1. in der Stelle घोषं धय ÇĀT. Ba. 2, 2, 4, 5.

घोषिष्टदौवन् (घोषिष्ट, superl. von 1. घोष[म्], + दौ०) adj. *sehr rasch gebend*: अहेमचे प्र भेना मनीषमौषिष्टदावुने सुमतिं गुणानाः TS. 1, 6, 12, 3. — Vgl. घोशिष्टकन्.

घोष्टर s. u. उष्टर.

घोष्टा und घोष्टाविन् P. 5, 2, 122, VArtt. 1 vielleicht nur fehlerhaft für अष्टा und अष्टाविन्.